

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.
Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. FRANCISY LAJOS.
 Társ-szerkesztő:
Dr. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13 sz.
Hirdetések árai: Egy három hasábos petit sor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény. ::
 Hivatalos hirdetések 100 szögig 4 kor., minden további szó 4 fillér.

Perjogunk fejlesztése.

Az új polgári perrend.

Nyitra, márc. 24.

Az új perjogi eljárás egy lépéssel ismét előbbre viszi a magyar igazságszolgáltatást a nyugati államokban észlelhető jogfejlesztési törekvések felé.

Az egész igazságszolgáltatásban a perjog az, a melynek fejlesztése és tökéletesítésénél a legellentétebb felfogások nyilvánulnak meg. Vannak, a kik annyira beleélték magukat abba a régi módszerbe, a melynek minden fortélyja abban csúcsosodott ki, hogy a perjogi esetek a legapróbb részletekig paragrafusok által szabályoztassanak, hogy most már merő önkényt látnak minden olyan polgári perjogi eljárásban, a mely a bírónak a paragrafusoktól függetlenül is szabad mozgást enged.

Pedig az új jogfejlesztés feltartóztatlanul halad abban az irányban, a mely előbb-utóbb a bíró oknyomozó és pervezető hatalmát feltétlenül fogja biztosítani.

Az igazságszolgáltatás ugyanis egy téren sines annyira kiszolgáltatva a felek kötekedő hajlamainak, mint

éppen a polgári perrendtartásban. Csak néhány ügyes fogás kell hozzá és könnyű szerrel lehet a bizonyítékokat elhomályosítani, eltitkolni, vagy azoknak az erejét meggyengíteni. Ha most már a bírónak a felek akadékoskodásával szemben nincs más hatalma, csak az, melyet a törvény a paragrafusokban biztosított számára, akkor az igazság kiderítése igen sokszor hajótörést szenved az eljárás alakításában.

Megérezte ennek a visszásságnak káros hatását az újabb időben minden művelt államnak a judikatúrája, azért mindenütt arra törekedtek, hogy a polgári perjogban a bíró *személyét* helyezzék előtérbe s olyan nagy diskrecionális jogot adjanak a kezébe, a mely az igazság kinyomozását a leghathatósabban biztosítja, a nélkül, hogy az alaki és anyagi igazságot martalékkül dobná oda az emberi önkénynek.

Ebből a szempontból a mi új perrendünket olyan sikerült alkotásnak kell tartanunk, mely a nyugateurópai államok bármelyik perjogi kodifikációjával kiállja a versenyt.

Új perrendünk mindenek előtt lehetővé teszi azt, hogy a bíró a per

céltalan húzás-halasztását megakadályozhassa. A bíró a tárgyalást a lehető legrövidebb határnapra is kitűzheti és az ügyet egyetlen egy határnapon is befejezheti s ezzel a joggal a bíró nemesak a járásbírói, hanem a törvényszéki eljárásban is élhet.

Hathatós támogatást nyer a bíró a törvény azon rendelkezésétől is, a mely a feleknek *kötelességüké* teszi az igazmodást s büntetéssel rendeli sujtani azt, a ki ezen kötelesség ellen vét. Lelkiismeretes ember természetesen eddig is legelemibb kötelességének tartotta a bírói fórum előtti igazmondást, mert hiszen ha ez a mindennapi életben is az alapfeltétele a tisztességnek, akkor a közéleti eljárásban sem mellőzhető. A régi törvény azonban nem mondta ki világosan ezt a kötelességet és ha a bíró az igazmondás hiányának a nyomára jött, nem állott módjában a vétséget megtorolni.

Az új perjog továbbá hatalmat ad a bírónak arra, hogy a feleket a kezükbe levő bizonyítékok kiszolgáltatására szorítsa még abban az esetben is, a mikor a bizonyító eszközök felmutatása nem áll a felek érdekében. Ezáltal a bizonyítási eljárás

„A NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Falun.

Írta: **Mittuch József.**

Nem esüröm-csavarom a dolgot. Bevallom az igazat. Örök időktől fogva hűséges bámulója vagyok a városi népek intelligenciájának, bölcsességének és élettapasztalatokból leszűrt megdönthetetlen véleményének.

Azért nem is esoda, ha szó nélkül elfogadom a városiak ama határozott véleményét, hogy az igazi boldogság, megelégedettség csak a falusi nádfődeles, szalmazsuppos vityillók között ütötte föl sátorfáját, hová a mai kor szellem igényhullámai még nem verődnek. Mi tagadás benne, mi falusiak óriási számú kilométer távolságban kullogunk minden tekintetben a városiak mögött.

Ezt akár közjegyzőileg lehet igazolni és hitelesíteni.

De azért mégis hányan vannak, akik a legmerészebb fantáziával kiszinezett ábrándképeket festenek a falusi élet boldogságáról.

Csak faluhelyen virágzik a jólét, a esőndes boldogság — mondják. Aláírom. Ellenvetést nem kockáztatok. Csak egy körülményt

tudok, mely ürömesepet kever a falusi élet örömpoharába. Es pedig azt, hogy dús hajzat nővi be az ember eszetekjét. Nincs aki rendben tartsa, aki városi módon, divatosan megnyírbálná. Az ünnepnapok reggelén szaladgálnak ugyan házról-házra birkanyíró hatalmas ollóval — pardon! ez parlagi kifejezés — e művészetben kontárkodó műkedvelők, de ezekre rábízní egy tisztességben őszülő fejét még sem lehet.

Azért boldogok a kopaszok kint a falun, mert ezek még ezen egy ürömesepnek sem lehetnek részesei.

Szíveskedjenek kérem penkalájukat — ha van — kezükbe fogni s velem egy kis költségelőirányzati számolást végezni.

Megjegyzem, hogy az én árván maradt tíz szál hajam lesz az alap, melyen a számítást megejtjük s megtapasztalják mily borzalmas zavart okoz rendes menetű financiámban ezen tíz szál haj, melyet kínai copfnak akár-hogy is van, de még sem hagyhatok meg. Tehát kirándulást kell rendezni a szomszéd városba a hajművészhöz.

Lovam nincs. Semmi egyebem, csak egy kutyám. Ezt kocsiba nem foghatom. Tehát egy falusi kocsit — melyre öt létrafokon mászom —

az állomásra, már mint benszülöttnek egy forint. Borralaló 20 krajcár.

Igaz, olvastam, hogy aki április elsejétől kezve forintokban fogja számadásait végezni, azt alaposan megbüntetik kemény koronákban, azért a baj elkerülése s a gyors megszokás kedvéért folytassuk koronákban.

Vasuti költség oda-vissza egy korona húsz fillér. A fodrásznak, legényének, inasának, takarítójának, hogy utóvégre ne kenje rám a megtisztelő „falusi” mázat, legalább is két korona.

Egy szerény ebéd, feketével és szivarral — ilyenkor a sültet nem szeretem — nagyon méltányosan számítva két korona. Pincéreknek elismerésként 40 fillér.

A vasuti állomásra bár lueskos is az útgyalog kell baktatnom, mert máskülönbem e kiadás nagyon megbillentené a mérleg teherességét.

Az én állomásomtól haza kocsiköltség és borralaló újra 2 korona 40 fillér.

Ez össze-vissza kilene korona húsz fillér. Ha ehhez veszem az elpoesékolt időnek megfelelő napidíját: a tíz koronát — ez is csak testvérek között taksálható ily kevésre — lesz kerek számban húsz korona. A legapróbb elemi

nagyon megkönnyítették, sok esetben pedig a gyors perdöntés éppen az ilyen kiszorított bizonyító eszközöknek az eredménye lesz s így számos jogelőnynek a kútforrásává válik.

Módot nyújt az új törvény a bírónak arra is, hogy a peren kívül álló személyeket is kényszeríthesse bizonyítékoknak a felmutatására, a mely intézkedés által széles társadalmi rétegek vonatnak be az igazság kiderítésének feladatkörébe.

Polgári perrendünkben ennél fogva az igazságszolgáltatásnak olyan tényezőjévé lesz a bíró, a kitől nem csak a peres feleknek, hanem magának a pernek is a sorsa fog függni. A míg eddig a per kimenetelét olyan fogásokkal lehetett kedvező, vagy kedvezőtlenül befolyásolni, melyekkel szemben a bíró tehetetlen volt, ezután már a bírón kívül álló okok hatása csökken, ellenben a bírói befolyásnak és lelkiismeretnek a per eldöntésére gyakorolt befolyása hatalmasan megnövekedik.

Vannak, a kik a bíró ezen személyes hatalmának a növelését a jogrend tekintetéből aggodalmasnak tartják. Vajjon alapos-e ez az aggodalom, vagy sem, arról most még semmit sem lehet mondani, mert nem kell feltételezni, hogy az igazság kiderítése nehezebb és bizonytalanabb, ha annak szála kevesebb kézben, vagy esetleg egyetlen egy kézben futnak össze, mint ha több kéz között ágaznak széjjel. Minden attól függ, minő kezekben van az igazság kiderítésének ügye. Ha a perben érdekelt felek becsületesek, az anyagi igazság kiderítése most sem ütközik nehézségbe. Ha azonban csúrní-csavarni akarják a dolgot, az igazságot fondorlatokkal elhomályosítani, akkor igen sok esetben célt érnek, a nélkül,

hogy a bírónak hatalmában állana ezt megakadályozni.

Viszont igaz az is, hogy az új törvény, ha nem is szolgáltatja ki a feleket a bíró önkényének, nem teszi lehetetlenné azt, hogy a bíró az egyik fél érdekében olyan erélyes és sikeres oknyomozást végezzen, a minőre a másik fél érdekében sem időt, sem fáradságot nem vesz magának. És nem zárja ki az új törvény azt sem, hogy a bíró hanyagsága, vagy tudatlansága miatt az oknyomozó eljárás olyan hiányokban szenvedjen, melyek a felekre nézve kátrányos perdöntést vonnak maguk után.

Abszolút tökélyű perjogot nem lehet alkotni. Az új eljárásban a bírói kar képzettségén és lelkiismeretességén fog megfordulni a polgári perek sorsa. Minthogy pedig a művelt országokban mindenütt a bírói kar zöme képzett és lelkiismeretes emberekből áll, a kiket sem anyagi érdekek, sem személyes tekintetek részrehajlónak nem tesznek, ha már emberi kezeknek kell kibogozniok az igazság szálaát, minden esetre jobb, ha ezt a feladatot a bíró kezei végzik el. Egészben véve ez mindig nagyobb biztosítéka az igazság kiderítésének, mint az egymással perlekedő felek ezernyi ügyeskedése, mely ritkán mentes a részrehajlástól.

Remélhetjük ennél fogva, hogy az új peres eljárás hozzá fog járulni igazságszolgáltatásunk alapos megjavításához.

Elégtétel a koalíciónak.

Hangos volt az ország két év előtt, midőn gróf Khuen-Héderváry a kormányt megalakította és híveit a volt szabadelvűpártból összetoborozta, az új tábor híveinek jelszavától: Helyre kell állítani az összhangot a király és a nemzet között, mert e nélkül gyakorlati politikát folytatni nem lehet. Zátonyra jut minden törekvés,

zátonyra jut a legüdvösebb program, ha a törvényhozás két faktora, a király és a nemzet között egyetértés nem uralkodik.

A munkapárt ennek az egyetértésnek helyreállítása és ápolására vállalkozott. A koalíciót úgy állították az ország szeme elé, mint a mely rövid látású poljtikájával azt a kívánatos összhangot a király és a nemzet között megzavarta s ezzel az ország szekerét kátyúba vitte, a honnét azt elmozdítani nem képes.

A beszédeknek, kormánynyilatkozatoknak és cikkeknél végtelen áradata zúdult a közvélemény nyakába s azok mind lesajnálták ezt a s egény országot, melynek kormánya és törvényhozása meddőségre van kárthatva s megszapultak maró lúggal azt a politikát, mely az ország vérkeringését megakasztotta.

Az új párt már a nevével is jelezni akarta, hogy ő nem fog délibábok után futni, hanem dolgozni fog. A nemzetnél támaszt keresett, a királynál bizalmat. Megkapta mind a kettőt, de azért most, uralma harmadik évében csak úgy nem dolgozhatik, mint a hogy nem dolgozhatott a koalíció, mihelyt a közjogi vonatkozású ügyek szőnyegre kerültek s az akkori kormány tagjai ezeknek az ügyeknek a kiegyezés szellemében való elintézését kívánták.

Mert az 1867-iki kiegyezésnek csak a betűje biztosítja Magyarországnak a dualisztikus egyenjogúságot, de a szelleme nem biztosítja azt. Hogy pedig ebben a törvényben s az általa alkotott közjogi rendben nem tudott gyökeret verni a kiegyezés szelleme, annak az az oka, mert mindig akadnak itt politikai olesó Jánosok, a kik a hatalom birtokáért olyan politikának az üzésére és támogatására hajlandók, a mely a kiegyezési törvényben biztosított jogainkat elhomályosítja, vagy azoknak érvényesítésétől eltekint.

Ilyen körülmények között teljes lehetőség a dualisztikus paritást a közös intézményekben keresztül vinni, sőt még az is lehetetlenség, hogy akáresak a már gyakorlatba átvitt jogokat is épségben fentarhassuk.

Ha a koalíció idején a munkapárti olesó Jánosok fel nem kínálkoznak Bécsnek, a koalíciós kormánynak sikerült volna olyan megállapodásra jutni az osztrák körökkel, a mely megnyugtatta volna a királyt és fentartotta volna a kiegyezési jogok status quo-ját. Mert ha egyszer nincs az országban egy olyan számot tevő párt, melylyel az osztrák körök a kiegyezési jogok rovására megpaktálhat-

iskolás fiu is könnyen kiszámítja a förtelmes eredményt, mely úgy szól: hogy minden egyes szál hajam megkurtítása netto két koronába jön. Ez határozottan hallatlan!

Hát mit szóljanak aztán azok a szerencsétlen falusiak, kik az úgy fennen magasztalt „dús” hajzattal büszkélkednek? Hány ezerszer két koronát kell azoknak leszurkolniok, hogy megmenekedjenek a veszettül növe, alkalmatlan fejdísztól?

Legjobb, ha egyszeribe levágatják a fejüket! Azért kopaszok csak ide a falura: ez a szépségáhiánytok csak itt nyujthat nektek vigaszt és örömet. Multkor kirándulást rendeztem a közeli faluba rendes fiakristám löcsös szekerén. A tengelyig érő kátyu oly barátságosan ragaszkodott a lovak lábához, hogy mindig attól féltem, hogy a szegény párának egyik-másik lába bent szakad a sárban. Kevés hija volt, hogy bele nem pusztultunk.

Pista koesisom hetykén pödörgette fekete bajuszát s igazi büszkeséggel nézte a paripákat, melyek hatalmas rándítással szárazra rántották a recsegő koesit.

Fél szemével itt-ott vissza-vissza nézett, láttam, hogy valami nagyon nyomja az oldalát, mondani valója van. Szóba eredtem vele.

— Hát én csak amondó vagyok, hogy a fészkes fene verje meg azokat a városi borbélyokat!

— Hát neked mi bajod van a borbélyokkal? Hisz Estók koma a te ünnepi borbélyod.

— Az. Megkérem alásan. De a multkor, midőn a hetivásárban bent voltunk a városban az a kinyalt képű borbély ugyanesak esüffá tett engem. Ha szívesen meghallgatja elmondom az esetet.

— No már miért nem hallgatnám meg?

— Hát úgy esett meg instálom a dolog, hogy a multkor, midőn bent voltunk a vásárban a kapott koronából négy hatost költöttem el ebédre. Előhúztam mándlim zsebéből a makrapipát s egynéhányszor végigróttam a nagy utcát. S ekkor burjánzott föl agyamban az a bolond gondolat, hogy bemegyek a borbélyhoz. Az asszony úgy is folyvást nógatott szedessem le a fejem bundáját, mert már úgy füstök, mint a golyvás eseh klarinétos.

— Bejöttem. Igaz, tisztességtudóan köszöntöttem a borbély urak s üléssel is megkínálták egy fene nagy tükör elé, melyben hátulról még a tarkómat is megláttam. Mondok, vágják le megkérem az urakat a hajamat. A fiatalabbik legény jól megmustrált esizmám

sarkától a hajamig, megsimogatta ábrázomat s aszondja: bácsi tarlós a képe talán leszedjük a sörtéjét is.

— Gondoltam magamban, ha már itt vagyok Isten neki végezzék a dolgot, az én késem amúgy is kiesorbult a multkor, midőn borbélyot vágtam vele a feleségem esizmájára.

— Csak most láttam, hogy az András koma kocaborbély a városiakhoz képest, pedig hát jó hire van a faluban.

— Csillogó ollója olyan taktusban muzsikált, hogy ott ültemben majd táncra perdültem. Még meg is mocsdatták a fejemet, mintha én bizony ezt a tisztességet nem ismerném. Annyi fésű meg forgókefe tisztogatta a fejemet, hogy majd beleszedültem. A szagos kenőcsöt megköszöntem, még ha rozmaring illatja lett volna, de így — mondok — nem pászol az a parasztsori emberhez.

— Hát még, midőn kiverték hófehér talon a sűrű szappanhabot, rögvést eszembe szakadt a jegyző úrnek névnapj vendégsége. Ott is láttam olyat, csakhogy ott megették. Bizvást eukorral megédesítették. Az András koma — tisztességgel legyen mondva — nagyot kóp a markába s úgy veri ki a habot, mert ő megtapasztalta, hogy így jobban emészti a sörtét.

nak, vagy ha nincs remény egy ilyen párt-
nak a megalkotására, akkor azok a körök
engednek az ő centralisztikus álláspont-
jükből, s ha azok engednek, a király, a ki
őszinte híve a dualizmusnak, nem támaszt
nehézséget a kiegyezésben biztosított jogaink
érvényesülése ellen.

Most a munkapárt is ott vesztegel egy
nagy kátyóban, pedig hogy erősködött, hogy
egy ilyen helyzetbe bele nem viszi az országot.
Nem is vitte mindaddig, a míg a kiegyezést
nem kellett az ország törvényhozása előtt
magyaráznia. De mikor az ellenzék nagy
ügyességgel és épp olyan hazaszeretettel is
a kormányt és pártját a kiegyezési jogok be-
esületés magyarázatához odakötötte, azonnal
oda jutott a munkapárt is, a hova a koalíció.

Elégtétel ez a koalíciónak, bár szomorú
elégtétel. Sokkal fontosabb azonban ennek a
helyzetnek a tanulsága s ez az, hogy mind-
addig nem lesz tartós béke Magyarország és
Ausztria között, mindaddig nem lesz zavartalan
összhang a korona és a nemzet között,
a míg százsámra akadnak a kiegyezési jogok
kárára megalkuvó olesó Jánosok.

A XXIII. nemzetközi eucha- risztikus kongresszus.

Az eucharisztikus kultusz továbbfejlesztésének legjelesebb eszköze a kongresszusok tartása. Ma, a kongresszusok századában, midőn minden életrevaló, az életre kihatással bíró eszmét kongresszusok elé visznek, hogy ott megtalálják a kapcsolatot, mely az étellel összeköti, mely az ígét testbe öltözteti, a legmagasabb kulturának: a természetfeletti fény-nyel bevont lelkiség eszméjének a szívekben s így az életben való megvalósítására is első-sorban a nemzetközi eucharisztikus kongresszusok fáradoznak.

A nemzetközi eucharisztikus kongresszusok az egyháznak új és legfényesebb manifesztációi az Úr Jézus istensége és azon kollektív szellem mellett, mely az evangéliumból kiárad. Ma a világegyházban az áhítatnak tárgya az Oltáriszentség, az élet forrása, mely minden lelki életnek kiinduló pontja s megkoronázója, miként a középkorban az áhítat tárgya Krisztus keresztje volt, mely éltette, lelkesítette az egyház híveit.

Amint az egyes országok katolikusai összejönnek, hogy „katolikus naggyűlésükön”

megbeszéljék a hit és erkölcsi kérdések körül forgó egyéni és nyilvános élet ügyeit és az ezekkel kapcsolatos kulturfeladatok és idő-szerű problémák megfejtését, a szellemi mozgalmaknak katolikus világnézetben való irányítását: úgy sereglenek össze az eucharisztikus kongresszusokra a világ minden tájáról egyháziak és világiak, hogy az Eucharisztia mélyebb ismeretét állítsák bele az emberi észbe, emeljék az iránta való áhítatot és tiszteletet s megeremtsék az eucharisztikus életet.

Ezen kongresszusok karaktere tehát a szó teljes értelmében vallásos. Az Oltáriszentségben Krisztusnak örök bölcsessége és végtelen szeretete mintegy versenyez, hogy a megváltás kegyelme szétáradjon minden emberre s hogy minél több lélek jusson a meny-nyek országába. Így tesznek a nemzetközi eucharisztikus kongresszusok is: versenyeznek, hogy a világ összes népénél fölkeltsék úgy az egyesekben, mint a tömegekben az eucharisztikus Úr Jézus iránti szeretetet, hogy minél jobban terjedjen az Eucharisztia ismerete, dicsősége és áldása. Minden ilyen kongresszus új áldás az emberiségre, miként a püspökök pástorlevelekben írják.

Az első nemzetközi eucharisztikus kongresszus 1881 jún. 20—30-ig a francia Lille városában tartotta az egyház. Az ezután következő színhelye: Avignon, Lüttich, Freiburg, Toulouse, Páris, Antwerpen, Jeruzsálem, Reims, Paray-le Monial, Brüssel, Lourdes, Angers, Namul, Angouleme, Róma, Tournai, Metz, London, 1909-ben Köln, 1910-ben Montreal, (Amerika, Canada), 1911-ben Madrid, 1912-ben pedig szeptember 12—15-ig Bécs lesz a XXIII. nemzetközi eucharisztikus kongresszus színhelye.

Bécsben a bíboros-érsek elnöklete alatt megalakult a helyi bizottság, hogy a magyarországi világgongresszust előkészítse. Úgy-szintén Magyarországon is már megkezdte működését azon előkészítő-bizottság, melyet a püspöki kar nevezett ki Fischer-Colbrie Ágost elnöklete alatt. Ezen bizottság érintkezésbe lép az ottani faktorokkal, hogy a kongresszus tartama alatt egy templom álljon a magyarok rendelkezésére, hol az istentiszteletek s prédikációk magyar nyelven tartassanak, hogy magyar szakosztályok alakíttassanak a papok, az oltáregyleti hölgyek s a hívek részére, hogy a nyilvános üléseken hazánkat legalább két kiváló szónok — egy egyházi és egy világi — képviselje, hogy a

körmeneten is, — melyre magas megjelenését bejelentette Ófelsége a főhercegekkel együtt — hazánk méltóképen legyen képviselve. A zarándoklatok, az utazás, elszállásolás rendezéséről az „Orsz. Kath. Szövetség” fog gondoskodni. Ezen dolgokról alkalmunk lesz majd pár hét múlva bővebb tudósítással szolgálni.

A munkakereset fokozása.

Idehaza és a külföldön is legnagyobb probléma az, hogyan lehetne a mezőgazdasági munkásnépnek kereseti viszonyait javítani, illetőleg miként lehetne a téli kényszerű pihenés, kereset hiányon segíteni? Azt hisszük, mi nagyon jó nyomon vagyunk, midőn a tömegtermelő mezőgazdasági háziipart gondoljuk annak az arkánumnak, mely behegeszteni tudná azokat a sebeket, melyeket a téli teljes keresethiány, a kényszerű pihenés okoz. A mezőgazdasági tömegtermeléshez jóformán ingyen rendelkezünk anyaggal: a folyók partja fűzzel van tele. Az erdőkoszorúza hegyek kínálják a faanyagot, sás, szalma szintén bőven áll rendelkezésre. És hogy a földmivelés intenzívebben fog munkához, és ahogy évről-évre nő baromfi-gyümölcs- és szőlőkivitelünk, — egyre több ládára, kosárra van szükségünk, mely néhány száz ezer kéznek adhat munkát. Hiszen még ma is, mikor már valami nyolevan-ezer háziiparos áll télen dologba, ezeknek a tömegtermelő cikkeknek készítésére, még ma is millió koronák mennek tőlünk külföldre szőlőszállító kosarakért, melyekkel Galícia és Csehország lát el. Miért ne készíthetnők mi ezt magunk? Miért kell ezekkel a milliókkal a külföldnek adóznunk?

A kívándorlás ellen, valamint általában a munkások anyagi helyzetének a javítására kétségkívül egyik legfontosabb szer a munkásoknak téli foglalkoztatáshoz juttatása. Hazánk kedvezőtlen munkáviszonyainak egyik fő oka az, hogy a gabonatermelés rendkívül előtérben állása folytán a munkások tetemes része esupán a nyári hónapokban, sőt számos munkás csak az aratás idején talál foglalkozást, ellenben a téli hónapokban a mezei lakóság nagyrésze munkanélkül szűkölködik. Ezzel párhuzamosan a munkások háztartásában beálló gyakori zavarok járnak, mert feltéve, hogy a munkás a nyári hónapokban, illetőleg az aratás alatt annyit keres, hogy ebből az egész éven keresztül megélhessen, a legtöbb munkásban hiányzik az előrelátás, hogy az

nom a képet, oly fehér voltam, mint a városi kence-pencés ábrázatú kisasszonykák!

Egyszóval ez a kalandos eset is meggyőzőtt arról a városban megfogamzott vélemény helyességéről, hogy csak faluhelyen tanyázik az igazi teljes boldogság. De figyelni kell, hogy meg ne zavarja azt a borbélyllyal való esetleges érintkezés. Ez kizárólagos megrontója a falusi esőndes boldogságnak.

Sziporkák.

Tanulmányozás.

Tolvaj: Micsoda gondolat, egy pénzszekevényboltba betörni? Ott csak nem találsz annyi pénzt, hogy érdemes lenne a fáradság?

Betörő: Kérlek, nem is a pénzért tettem, hanem azért, hogy tanulmányozzam az új szerkezeteket!

Bizonyíték.

— Ön uram, mikor azt mondja, hogy némely vadászkutyának több esze van, mint a gazdájának, csak állít és nem bizonyít.

— Boesánat, én bizonyítok is. Nekem magamnak is van ilyen kutyám.

Képtárlaton.

— Gratulálok! A kép pompás.
— De hol vannak a csónakázók a tavon?
— Befúltak a vízbe, azért nem lehet őket látni.

— Aztán valami flaskót úgy megnyomkodtak, hogy az valóságos esőt zúdított az ábrázatomba. Szájam, orrom tele lett vele, kevés híja, hogy nem fulladtam meg tőle. A bajszomra valami esuda madzagféléket kötöttek s akkor úgy főtöttem, mint az uraságok hosszúorrú, tejfőlös pófájú inasa. Sőt még valami fehér porral is bekenték a képetem.

— Az igazat megvallva nem ismertem magamra. Midőn annak rendje és módja szerint elkészültek velem átnyujtottam a borbélynak a koronából fönmaradt hatost. Gondoltam magamban, ha András komának fizetek öt krajcárt, ezek megérdemelnek egy hatost, mert nagy munkát végeztek rajtam.

— Összenéznek s az öreg — bizvást a mester volt — oda áll elémbé s nagy bögyesen mondja: bácsi megbolondult? Hisz ez három hatosba kerül!

— No instálom ennek hallatára kerülni kezdett velem a szoba tükröstül, ajtóstul, emberestül, mindenestül.

— Hát hol szedjek én három hatost, mikor csak egyetlen egy van.

— Nem bánom én teremtsé elő akár-honnan, mert addig itt fogom zálogba a kalapját.

— S kénytelen voltam a világ esűfjára pöre fejjel végigbarangolni az utcákat, míg szembe nem került velem a bal szomszédom, ki kiségitett két hatos erejéig a esűfágból.

— Kevés híja volt, hogy átkot nem mondtam a borbélyra s összes fajzatára — de még ott az ajtóban megfogadtam, hogy soha ez életben úri sorba nem lépek.

— Öreg éj volt, midőn haza vetődünk. Megesutakoltam lovaimat s Isten nevében lefeküdtem. A esűf borbélyfajzat még álmaimban is üldözött, mert egész éjjel szappanozták, vakarták a képetem.

— Hajnalban fülsikettető neszre ébredtem. Ott látom nyoszolyám szélén égre kulesolt kezekkel az én házasa felemet sírva-ríva óbégatni.

— No mi baj van anyjukom? megdögölt tán a Riska tehén?

— Az ég szerelméért! Hát nem vagy halott? van még életszíkra benned? Hisz oly vértelen vagy, mint a tetem!

— Ne félj tőle. Csak nyisd meg a tulipános ládát s küldj át két hatost a szomszédnak. S még ott fektemben elmeséltem neki a tegnapi esűfágot. Egy hasznom volt az úri sorból, hogy egy hétig nem kellett megmos-

így összetörődött magas keresetet az egész év szükségletére arányosan felossza.

Eppen ezért a mezőgazdasági munkások helyzetének tartós javulása csak az esetben várható, ha céltudatosan gazdasági politikával olyan kereseti viszonyokat teremtünk, melyek lehetővé teszik, hogy mezőgazdasági munkások kifejtse a teljes munkaerejét s az év minden szakában megtalálja megélhetésének feltételeit, a keresetet nyújtó foglalkozást.

Ebben az irányban a földművelésügyi minisztérium igen élénk munkásságot fejt ki. Idetartozik a nagyobb jelentőségű s a belterjesebb gazdálkodást előmozdító tevékenységen kívül a téli gazdasági háziipari tanfolyamoknak a rendezése, melyeknek a száma évenként már az 500-at is meghaladja és melyeken a résztvevő munkások száma évenként a 15,000-et is felülmúlja.

A gazdasági háziiparral való foglalkozás fejlesztése céljából az 1890. évben kezdette meg a földművelésügyi miniszter a gazdasági társadalom bevonásával nagyobb arányú akcióját.

A munkásoknak a gazdasági háziipar egyes ágaiban való begyakorlása céljából ez az idő szerint évenként téli időben, amidőn a külső gazdasági munka szünetel, az egész ország területén 500—600 községben, hat héttől hat hónapig tartó tanfolyamokat rendez a minisztérium, melyeken a munkások díjmentesen vehetnek részt. Földművelésiskolákban és gazdasági ismétlőiskolákban, hol a földművelő nép gyermekei részesülnek 14 éves kortól oktatásban, a gazdasági háziipar gyakorlati tanítását szintén elrendelte a földművelésügyi minisztérium s az iskolákat a tanításhoz szükséges eszközökkel felszerelte.

Az 1899. év óta ez ideig közel 5000 gazdasági háziipari tanfolyam tartatott, melyeken mintegy 80,000 mezőgazdasági munkás vett részt és sajátította el a gazdasági háziipar egyik vagy másik ágának üzését.

Ezeket a téli tanfolyamokat a kosárfonásra, a seprükötésre gyékény- és szalmafonásra, továbbá a fafaragó munkákra tanítják meg a népet, tehát használati cikkek gyártására. Ezek előállításának elsajátítása különösen technikai ismereteket, sőt nagyobb kézi ügyességet sem igényelnek, a nagyipar és gépek versenye mellett is fennmaradhatnak, mint keresetet biztosító téli foglalkozások.

A tanfolyamokon nagy súlyt helyeznek arra, hogy a munkások kellő gyakorlatot szerezzenek a tömeges fogyasztás tárgyát képező piaci cikkek rendszeres gyors és olcsó termelésében. Az évenkénti 500 téli háziipari tanfolyamon készült tárgyak értékesítése után félmillió koronát meghaladja a bevétel, mely összeg mint munkadíj osztatik ki a munka arányában a munkások között.

A gazdasági háziipari tanfolyamokat a gazdasági egyesületek és gazdakörök, a vármegyei mezőgazdasági bizottságok és megyei iparfejlesztő bizottságok, részint pedig a népművelési és közjótékonyági szövetkezetek, gazdasági akadémiák földművelésiskolák, gazdasági szaktanárok stb. a földművelésügyi miniszter megbízása szerint és támogatásával rendezik.

Az ismétlő iskolai tanítók ezirányú kiképzése céljából a nyári szünetben a minisztérium több tanfolyamot rendez.

Hogy a földművelésügyi minisztériumnak ezt a tevékenységét milyen hatalmas haladás kísérte, legjobban mutatja az, hogy százat meghalad azoknak a községeknek a száma, ahol a háziipari munkások *termelő- és értékesítő szövetkezetet* alakítottak. És hogy ez nem apró közzgazdasági vállalkozás, jelezzük azt, hogy a tápéi, gyékényfonó háziipari szövetkezet múlt évi mérlegében 350,000 koronát mutat ki, mint olyan összeget, melyet tagjainak készített munkájukért kifizetett. Volt munkáseszlád,

nemcsak itt, hanem az ország számos helyén, melynek téli keresete a kázipar révén a kétszáz koronát bőven meghaladta. Nem ismeri a magyar földművelő helyzetét az, aki az összeget csekélyli és nem annak látja úgy, a mi: olyan kezdésnek, melyből a népjólét virága fakadhat.

Ujdonságok.

Kinevezés. A földművelésügyi miniszter *Katócz Simon* szőlészeti és borászati felügyelőt a VII. fiz. osztályba szőlészeti és borászati főfelügyelővé nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter *Reitzner János Jenő* privigyei kir. járásbírói törvényszéki bírói minőségben saját kérelmére a trencsényi kir. törvényszékhez helyezte át.

Bizalom a kormánynak. Trencsén megye törvényhatósági bizottsága f. hó 19-én *Szalavszky Gyula* főispán elnöke alatt rendkívüli közgyűlésén bizalmat szavazott a kormánynak. Az erre vonatkozó indítványt *Sipeky Sándor* orsz. képviselő terjesztette elő, a ki beszédének első részében az általános politikai helyzetet ismertette, azután áttért a kormány működésének vázolására. Itt felemlítette a trencsénmegyei iskolaügy rendezését, a mi minden bizonynyal elismerésre méltó tény, de elvégre is legelőbb kötelessége a kormánynak s az sem tagadható, hogy az iskolafejlesztés már az előző kormánynak is fő programpontját alkotta. Különbben is nem elég csak emelni iskolákat, hanem azokat meg is kell nyitni. A trencsényi áll. ovoda már egy év előtt felépült s még mindig üresen áll. De hát ezen is lehet segíteni, vajjon azonban segít-e a kormánynon a trencsényi bizalom, az legalább is kérdéses.

Folyó hó 20-án a *nyitrai megyei munkapárt* szavazott bizalmat a kormánynak. Minthogy a párt a bizalom nyilvánításával kissé késett, mert hiszen a kormányválság már három hete tart, azt hittük, hogy az el fog maradni és ez egy minden tekintetben helyes dolog lett volna, mert ha egyszer a kibontakozást a királylyal való megegyezés alapján keresi valaki, a mit a munkapártól mégis csak fel kell tételoznünk, akkor nem felel meg a politikai illendőségnek, már a válság idején bizalmat nyilvánítani a kormánnyal, melytől a király megvonta a bizalmát és melynek eddig még nem sikerült azt a bizalmat visszaszerezni. Majd ha újra kinevezetik a jelen kormány, akkor érkez meg az ideje annak, hogy iránta bizalmat fejezzen ki azok, a kik arra érdemesnek tartják. De nálunk a politikai élet már nem szükkölködhetik furesaságok nélkül.

Az esztergomi főegyházmegyéből. *Bernkopf Károly* kinevezetett a szeredi alesperesi kerület tanfelügyelő esperesévé. — *Babniés Mihály* és *Récsay József* plebánosok, *Florek Antal* lábi plebános meghívására Lábon triduumot tartottak, mely fényes sikerrel végződött. Az ajtatoságon a szomszéd községek-ből is sokan vettek részt. A nép nagy szeretettel bucsúzott el az apostoli lelkű vezetőktől.

Uj tanügyi lap. A Nyitrai vármegyei Alt. Tanító egyesület a dr. *Pataki János* kir. s. tanfelügyelő szerkesztésében megjelent „Nemzeti Népoktatás” című lap megszűnése folytán új tanügyi lapot indított meg *Magyar Népoktatás* cím alatt, mely *Zsoldos Károly* felelős szerkesztésében *Erdélyi Lipót* és *Papsitka Vilmos* társszerkesztők közreműködésével jelenik meg. Az új lap első számába a fel. szerkesztő írta a programot tartalmazó vezércikket, hatóságos eszmei lendülettel és avatott tollal.

Az ügyesen megírt cikkek egész sora következik ezután, melyek tudományos kérdésekről, vagy gyakorlati tudnivalókról nyújtanak alapos tájékoztatást.

A lap havonként egyszer jelenik meg s hivatalos közlönye a Nyitrai megyei Alt. Tanító egyesületnek. Előfizetési ára egy évre 10 kor.

Március Idusa a papnevelőintézetben. A nyitrai nagyobb papnevelőintézet *Magyar Egyházirodalmi Iskolája* fényes sikerű irodalmi ünneppel ülte meg március Idusát. Az ünnep a Hymnusszal vette kezdetét, melyet az intézeti énekhar adott elő kifogástalan szabotossággal. Ezt követte az Iskola elnökének *Úrge József* IV. é. hittanhallgatónak megnyitó beszéde, melyben lelkes szavakkal domborította ki az 1848. március 15-én szárnyra kelt nemzeti gondolatok jelentőségét.

Az intézet legjobb zenészei, névszerint *Domesek István*, *Simek Lajos*, *Dojcsán Ferenc*, *Szolárik Agoston* és *Kompánék Antal* Schumann *Abrándját* játszották el mély hatású együttérzéssel. — *Szolárik Agoston* az Iskola jegyzője élénk figyelemmel hallgatott ünnepi beszédet mondott a 48-as idők eszméinek kihátásáról. A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után a zenekar *Rihovszky Merengését* adta elő, a közvetlen liraiság megkapó hatásával.

Nagy tetszéssel találkozott *Briesztjenszky Győző* felolvasása: Hazánk fennmaradásának okairól. A felolvasó a multba visszatekintve mutatott rá a hazafentartó nemzeti szellem erejére. — *Egressy Fohászának* az intézeti énekhar által való igen sikerült eléneklése után *Kolecsányi Kálmán* Komjáthy Jenőnek *Március* című költeményét szavalta el, szónoki erőt visszatükröző páthosszal. Majd újra a zenekar játszott el egy hangulatteljes darabot a hangszerelés finomságait kifejező megértéssel.

Dr. *Franciscy Lajos* kanonok, az Iskola igazgatója a 48-as idők nagy hazafiainak tet-teire visszapillantva, áldozatos hazaszeretetre buzdította az Iskola tagjait. A szép ünnepélyt, melyen jelen volt az intézet előljárói és tanári kara, az Sózát eléneklése fejezte be.

A kath. kör közgyűlése. A nyitrai kath. kör f. évi március hó 31-én (vasárnap) délután 4 órakor tartja rendes évi közgyűlést *Jeszzenszky Alajos* prelátus kanonok elnöke alatt. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. A pénztáros és a számvizsgáló bizottság jelentése. 4. A tisztviselők, az igazgató-választmány és a számvizsgálóbizottság választása. 5. Esetleges indítványok.

Az orsz. ügyvédszövetség trencsényi osztálya folyó hó 17-én vasárnap alakult meg a központ kiküldötteinek jelenlétében. A tisztikar megalakítása után az ügyvédség körébe vágó ügyek kerültek megbeszélés alá. Elnök lett: dr. *Lange Kálmán*, társelnök dr. *Stern Rezső* ügyvéd.

Az oltáregylet közgyűlése. A nyitrai oltáregylet 1912. évi március hó 24-én tartja ez évi rendes közgyűlést, a mely alkalommal gazdag kiállítását is megnyitja. Kezdeté d. u. 5 órakor a kath. kör helyiségében. Targysorozat: 1. A közgyűlés megnyitása. 2. Elnöki jelentés. 3. Titkári és pénztári jelentések. 4. A számvizsgáló bizottság jelentése. 5. A tisztviselői kar és az igazgató-választmány választása. 6. Az Oltáriszentség első vértanuja. Előadás vetített képekkel. 7. Az egylet kiállításának megnyitása. Az egylet kiállítását a megnyitás után esti 7 óráig és a következő napon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig tekinthető meg.

A tanügyi köréből. Kinevezések. A vallás és közokt. m. kir. miniszter *Fleischhacker Máriát* a nyitrai erdőmájori, *Schurmann Józst* a morovnoi, *Koblencz Máriát* a lestyény, *Szabó Jánost* a lükigergelyfalui, *Bobory Ilonkát* a nyitrai szillai, *Haichler Vilma*t a szulóczi, *Málnási Jánost* a lobonyaklaeskehi, állami elemi iskolához rendes tanítónak illetve tanítónővé kinevezte.

Tanítónévadás. *Lutter János* a nyitraudvarnoki rk. *Dubik Joakin*, a molnosi rk. *Sonyák, Jablonszky János* a Vághuezkai rk., el. iskolához rendes tanítónak illetve tanítónővé lett megválasztva.

Nyugdíjazás. *Kolecsányi Béla* garazdaptai rom. kath. el. isk. tanítót 40 éves érdemes működés után a vall- és közokt. miniszter 2243/912. számú rendeletével évi 1740 koronával nyugdíjazta.

Uj állami ovodák. A vall- és közokt. m. kir. miniszter a következő községekben engedélyezte az állami ovodák felállítását: *Nagykosztolányban* 2 óvónóval, *Nyitraújváron* 2 óvónóval, *Alsófelsőrécsény* 1 óvónóval, *Vághuezkán* 1 óvónóval, *Farkasdon* 4 óvónóval, *Alsóelefánt* 1 óvónóval. Épülő félben vannak az ovodák *Kovácsfalva*, *Nyitrafő*, *Chinorány*, *Andod*, *Tardoskő* Nyitrai vármegyei községekben

Podhradsky Dezső szalonnai és *Havas* Leo vágbányai tanítók a népnevelés terén szerzett érdemeik elismerésül igazgató tanítókká nevezettek ki és egyenkint 200 korona nyugdíjukba is beszámítható pótlékban részesültek.

Uj állami iskolák. 1912 évi szeptember hó 1-én megnyílnak Nemeckén, Nyitra-szalán, Miava—Bresztovec, Miava—Palánka, Miava—Erdősor, Verbóc—Istvánhegy, Divékszees, Turrete, Turrete—Skanderovec, Turrete—Pulakor, Visnyó, Családka, Körtvélyes, Nagyesóta, Kálmánfalva, Vágtrébete, Rosbeli, Csekej, Vicsáppapáti, Abozállás, Fornószeg, Decskelecsény, Udvarnok, Lapásgyarmat.

Eljegyzés. *Knotek* Lajos, a nyitrai munkásbiztosító pénztár tisztviselője eljegyezte *Mittelbauer* Lenkét, *Mittelbauer* Ferenc zabori vendéglős leányát.

Zobor-hegyközség közgyűlése.

Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta f. évi rendes közgyűlést Zobor-hegyközség birtokossága *Szécsi* Ferenc ügyvéd és szőlőbirtokos elnöke alatt. A jegyzői tisztelet *Herald* Gyula el. isk. tanító látta el. A közgyűlés sajnálattal vette tudomásul *Kondor* István apátkanonok lemondását az elnöki tisztségről, és érdemeit jegyzőkönyvbe iktatta. Helyébe *Frank* István főgimn. igazgatót választotta meg elnöknek. A közgyűlés behatóan foglalkozott a nyitrai gázgyár ajánlatával a gáznak a világítási és fűtési célokra Zobor területére való bevezetését illetően. A tagok egy része a gázvilágítás mellett foglalt állást, egyesek pedig a villany bevezetését hozták javaslatba. A közgyűlés hosszabb vita után az ügyet tanulmányozás végett a választmányhoz tette át. A közgyűléshez 30 tag aláírásával egy igen életrevaló indítvány érkezett be, a borbejelentések megtételének módzatairól, hogy a szőlőbirtokosok a regéléből zaklatásaitól és saját részükre fentartott borok horribilis megadóztatásától mentesíttessenek. A birtokosok legnagyobb része mindezekre figyelmen kívül hagyta a bortörvénynek azon szakaszát, mely előírja a termelő saját részére szánt bormennyiségének szeptember hó 15-éig való bejelentését. A fogyasztási adóbérlő élve a törvényben előírt jogával, a bejelentést elmulasztó szőlőbirtokosoktól saját részükre fentartott bor után nem a kedvezményes adót szedte be, hanem a rendes fogyasztási adót. A közgyűlés úgy határozott, hogy borbejelentési nyomtatványokat bocsa ki és annak idején külön is figyelmezteti a birtokosokat a bejelentés idején való eszközölsére. Több kisebb ügy elintézése után a közgyűlés déli 1/2 órakor véget ért.

Március 15. A *szalonnai Gvadányi-kőr* március 15-ét fényesen megünnepelte. Este 6 órakor a városi nagyvendéglő nagy termében *Kropácsy* István igazgató-tanító a töle megszokott ékes szólással és szónoki hévvel méltatta a nap fontosságát. — *Juhász* Gyula főgimn. tanár — jönevű költő nagy hatást keltett saját szerzeményű ódájának elszavalásával s a nagy számban összegyűlt közönség lelkesedéssel hallgatta meg a „vén cigány” című melodramát, melyet *Prikaszy* Ede vár. tisztviselő ügyesen szavaltta el szép esengő hangján a köri zenekar kísérete mellett. — *Czobori* Károly köri elnök s egyúttal karmester érdeme, hogy hosszú szünet után megint megszólalt a zenekar s alkalmi darabok előadásával lelkesítette és gyönyörködtette az ünneplő közönséget. Az ünnepély befejeztével a köri tagok s a megjelent hölgy vendégek társas vacsorához ültek s hagyományos szokás szerint a vacsora közben is elhangzott sok ünnepi beszéd. — Az ünnepi szónok ez idén dr. *Uzonyi* Kálmán városi főjegyző volt, a ki azonban beszédjével hatást nem tudott kelteni. Nem kelthet hatást a legjobb szónok sem, ha beszédjének tartalmát át nem érzi s ő maga másként beszél s másként cselekszik. Miként kelthetett volna hatást *Uzonyi* Kálmán a szabadság, testvériség, egyenlőség fenkölt eszméjének magasztalásával, amidőn róla köztudomású, hogy választási elnökösödésével éppen ezen fenkölt eszmék ellen vétett. Miként kelthetett volna hatást beszédjével az a szónok, aki a sajtószabadság megszületésének emlék napját méltatja, de aki néhány hónappal az előtt sehogy sem tudta elviselni, hogy valaki a Nyitrai Megyei Szemle hasábjain az igazsághoz híven merje leírni annak a köri alakuló közgyűlésnek lefolyását, mely oly sokáig tar-

totta igazgatóságban a kedélyeket s aki a sajtó szabadság nyílt megsértésével közgyűlést hivatott össze s cum suis a legnagyobb terrortal igyekezett a cikk íróját kikutatni csak azért, hogy az illetőn a szabadság, testvériség, egyenlőség és főleg a sajtószabadság nevében kellő bosszút állhasson? — Ugyancsak a vacsora alatt *Hollósy* kir. járásbírósi tisztviselő nagy tetszés mellett elszavaltta saját ünnepi ódáját, mely nagyban hozzájárult az ünneplő társaság hangulatának emeléséhez.

Galgóc város polgársága lelkes hazafias érzéssel vette ki részét a 48-as idők megünnepléséből. Az ünnepi beszédet *Kun* Jenő állami polgári iskolai tanító tartotta. A galgóczi Dalárda-Egylet szépen sikerült dalokkal gyönyörködtette a közönséget. A közreműködők fáradságát *Frideczky* Timót főbíró köszönte meg nagy hatást keltett beszédében. *Ronchetti* Rezső a város népszerű bírja a nap emlékére ígéretet tett, hogy a jövőben március 15-én meg fogja vendéglenni a város 48-as honvédeit, akiknek javára az ünneplő közönség a jelen alkalommal 55 koronát adott össze.

Halálozás. *Kalinay* Gyuláné született *Hölszky* Gizella hosszú kinos betegség után életének 31. évében Teschenben meghalt. Tetemét Rózsahegyre szállították és ott nagy részvét mellett örök nyugalomra helyezték. Az elhunytban *Kalinay* Gyula zsolnai aljárásbíró hitvesét gyászolja.

Keresztény szociális zászlóbotás Érsekújvárott. Az érsekújvári keresztény szociális érzelmi munkások, iparosok és kiscgazdák mult vasárnap, folyó hó 17-én nagyarányú népgyűlést tartottak, melyen megalkotották a keresztény szociális egyesületet. Az új egyesületre Érsekújvárott, ahol a polgárság zöme lelkesen sorakozik a keresztény eszmék zászlaja köré, szép jövő vár.

Jótekonny célú estély. A *nagytapolesányi áll. polg. ju- és leányiskola* tantestülete az intézet növendékeivel 1912. évi március hó 24-én este 7 órakor az intézet tornatermében jótekonny célú estélyt rendez. Műsor. 1. Riadó. *Irta* Révfy G. Eneklí a polg. isk. vegyeskara. 2. A Kis Savoyard. *Irta* ifj. *Abbrányi* E. Szaválja: *Klobusitzky* Lujza IV. o. tan. 3. Galop. *Irta* Sauer E. Zongorán előadják: *Glasel* Ida, *Hilavoth* I. III. o. t. 4. Tulipán dalok. *Lengyel* M.-tól. Eneklík: *Adda* Margit, *Streicher* István III. o. t. és *Schlüssler* Hedvig, *Berger* Aurél IV. o. t. Cimbalmos kíséri: *Halaktovics* Ilona III. o. t. 5. A hajművész. Tréfás jelenet. *Irta* Csajági B. Előadják: *Hanusz* Gyula (rendőrkapitány), *Lippenszky* András (rendőr), *Kecskeméthy* Gyula (esavargó) IV. o. t. 6. A tavasz érkezése. Daljáték táncal. *Irták* Várady A. és *Erney* J. Szereplők: *Tavasz*: *Golesányi* Gizella IV. o. tan. *Fecskék*: *Dvoracssek* Mária, *Kohn* Erna, *Skopecz* Aranka I. o. t., *Glasel* Aranka III. o. t. *Hóvirág*: *Rausch* Ilona I. o. t. *Ibolya*: *Halaktovics* Ilona III. o. t. *Nefeleges*: *Hilavoth* Ilona III. o. t. *Liliom*: *Glasel* Aranka III. o. t. *Orgonavirág*: *Adda* Bella IV. o. t. *Kökörös*: *Skoluda* Karola II. o. t. *Rózsa*: *Szlanka* Piroška II. o. t.

A nyitrai ipartestület közgyűlése. Március hó 17-én, vasárnap délután 2 órakor tartotta évi rendes közgyűlést Nyitra város ipartestülete, *Gyürky* Ferenc, városi főjegyző, iparhatósági biztos elnöke mellett. A tagok gyér számban jelentek meg, a mintegy 400 tagból álló hatalmas testület csak 25-30 taggal volt képviselve a gyűlésen. *Gyürky* üdvözlö a megjelent tagokat, majd átadja a szót *Massányi* József ipartestületi jegyzőnek, hogy olvassa fel az elnökség jelentését a testület mult évi működéséről. A jelentés beszámol a mult év nevezetesebb mozzanatairól, különösen a mult év őszén a nyitrai vasút ügyében tartott értekezletről, melyen a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara is több tagú küldöttséggel képviseltette magát. — Az ipartestülethez a mult évben 378 ügydarab érkezett, a békéltető bizottság elé 27, 201 tanonerszerződés köttetett, 104 bejelentés, 408 kijelentés; a segédek száma volt az év végén 465. A jelentés felolvasása után áttért a testület pénztári és vagyoni számadásainak ismertetésére. Az egyesület vagyona a mult év végén volt 13,259 korona 63 fillér. A költségvetés megállapítása után az előjárásnak a szokásos felmentvényt megadták. Az elnök, előjáróság választása egyhangulag történt. Elnök lett *Unzeitik* József, előjárósági tagok: *Blaskó*

József, *Csernyák* József, *Durdy* József, *Felix* Ferenc, *Felix* Rezső, *Hacsó* János, *Harmat* Endre, *Juhari* Károly, *Kollenaty* Ödön, *Kostyal* János, *Morton* József, *Mihaliczka* János, *Morvay* Kálmán, *Novotny* Vilmos, *Pauer* János, *Racsokovics* Pál, *Rasovszky* Béla, *Szabó* József, ifj. *Szteszkál* Lukács, *Tauszig* Ignác, *Zelinka* Emil, *Mandák* Mihály; számvizsgálók: *Békei* Fülöp, *Gabmayer* Miklós és *Schick* Gyula. — *Szabó* József szót emelt *Tóth* Lajos polgármester azon átirata ellen, mely szerint a jövőben a városháza nagy termét nem engedi át a testületnek gyűlések tartására. *Gyürky* Ferenc elnök megnyugtató felvilágosítást adott a polgármester szándékáról. A nagyterem csupán diszközgyűlések tartására lesz átengedve, a rendes évi közgyűlések tartására a testületeknek és egyesületeknek a városházán építendő új tanácskozási terem fog szolgálni. — *Tepliczky* Lajos testületi hivatal-szolgának kérvénye fizetésének felemelése iránt *Blaskó* József és *Juhari* Károly felszólalása után *Sáffár* József, *Tauszig* Ignác, *Juhari* Károly, *Sáffár* Antal, *Blaskó* József, *Gabmayer* Miklós, *Széchenyi* Sándor és *Hromi* Antal tagokból álló fizetésrendezési bizottsághoz utaltatott.

Zsolnai Lisztünnepély. Vasárnap délután sikerült Lisztünnepélyt rendezett Zsolna város közönsége a zsolnai Hungaria szálló nagytermében. Az ünnepély műsora zongoraszámból, énekből, felolvasásból állott s a megjelent előkelő közönség nagy tetszésével találkozott. A közönség soraiban volt a trenseni főispán, *Albrecht* pozsonyi főigazgató, *Bozzay* zsolnai, *Simonides* trenseni középiskolai igazgatók, sokan a zsolnai trenseni társadalom köréből. Az ünnepély sikere *Bozzay* Zoltán zsolnai főreálisk. igazgató fáradozásának érdeme. A jövedelem a Liszt-szobor s a zsolnai reáliskolai zenealap közt osztatik meg.

Egy kártyázás utójátéka. A mult év nyarán történt, hogy *Lóry* Jenő nyitrai kéményseprő mester, *Kubányi* István droguista egy V. P. nyitrai hivatalnokkal makaoztak az egyik helybéli kávéházban. A szerencse *Kubányi*nak kedvezett és elnyerte partnerei pénzét. Másnap *Lóry* Jenő levelet írt *Kubányi*nak, melyben veszteségét, 280 koronát visszakéri, azon megjegyzés kíséretében, hogy mint hamiskártyást ártalmatlanná fogja tenni a beszerzett adatok és bizonyítékok alapján. *Kubányi* nem sietett a nyert összeget átküldeni *Lóry*nek, miért is egy újabb levelet menesztett hozzá, hasonló tartalommal. *Kubányi* a leveleket dr. *Halasi* Lipót ügyvédhez vitte és zsarolás miatt beperelte *Lóry*t. A nyitrai kir. törvényszék szombaton foglalkozott ez ügygel dr. *Ehrenfeld* Gyula kir. törvsz. bíró elnöke alatt. Ügyész: *Renger* Ernő, védő: dr. *Egressy* Sándor ügyvéd volt. *Lóry* elmondta, hogy többektől hallott már *Kubányi* hamis játékáról és csak azért ült le vele makaozni, mert kézzelfogható bizonyítékokat akart szerezni ellene. A leveleket azért írta, hogy *Kubányi* neki is elküldje az elnyert pénzt, mint azt általában már másokkal is megtette. Játék közben csak azért nem leplezte le, mert nem akart botrányt okozni. Az ügyész a tárgyalás során nem találta beigazoltnak *Lóry* állításait, hogy *Kubányi* hamisan játszott, kijelentette, hogy a levélírás jogtalan volt, azért kívánja a beidézett tanúk kihallgatásának mellőzését. A törvényszék *Lóry* Jenőt zsarolás kísérletének vétésében bűnösnek találta és 50 korona pénzbírságra ítélte.

Népmissió. *Morvamojgyoródon*, a megyés püspök úr önméltóságának áldozatkészségéből újonnan épült templomban, március hó 9-18. népmissiót tartott három jézustársasági atya: *Lerch* Károly, *Pokorny* Károly és *Settner* Vencel. Nemesak a helybéli, de a vidéki nép is példás buzgósággal vett részt az ajtatosságokban. A bűnbánat szentségéhez mintegy 1800-an járultak, az áldozók száma még egyszer annyi volt, amennyiben sokan többször járultak az Ur asztalához. A népmissió a legjobb alkalom megismertetni a hívó néppel a gyakori szent áldozást.

Beszűntetett eljárás az önbe-törő ellen. A biztosítási csalással gyanúsított *Finkelstein* nagytapolesányi zálogház-tulajdonos ellen a nyitrai kir. ügyészség az eljárást beszüntette.

Podhradszky Dezső szalocnai és *Havas* Leo vágbányai tanítók a népnevelés terén szerzett érdemeik elismerésül igazgató tanítókká nevezettek ki és egyenkint 200 korona nyugdíjukba is beszámítható pótlékban részesültek.

Új állami iskolák. 1912 évi szeptember hó 1-én megnyílnak Nemeeskén, Nyitra-szalokán, Miava—Bresztovec, Miava—Palánka, Miava—Erdősor, Verbóc—Istvánhegy, Dívékszees, Turréte, Turréte—Skanderovecz, Turréte—Pulakor, Visnyó, Családka, Körtvélyes, Nagyesóta, Kálmánfalva, Vágtrebete, Rosbehi, Csekej, Vicsáppapáti, Aboszállás, Fornószeg, Decskelecsény, Udvarnok, Lapásgyarmat.

Eljegyzés. *Knotek* Lajos, a nyitrai munkásbiztosító pénztár tisztviselője eljegyezte *Mittelbauer* Lenkét, *Mittelbauer* Ferenc zabori vendéglős leányát.

Zobor-hegyközség közgyűlése. Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta f. évi rendes közgyűlését Zobor-hegyközség birtokossága *Szécsi* Ferenc ügyvéd és szőlőbirtokos elnöke alatt. A jegyzői tisztelet *Herald* Gyula el. isk. tanító látta el. A közgyűlés sajnálattal vette tudomásul *Kondor* István apátkanonok lemondását az elnöki tisztségről, és érdemeit jegyzőkönyvbe iktatta. Helyébe *Frank* István főgimn. igazgatót választotta meg elnöknek. A közgyűlés behatóan foglalkozott a nyitrai gázgyár ajánlatával a gáznak a világítási és fűtési célokra Zobor területére való bevezetését illetőleg. A tagok egy része az ügyet tanulmányozás végett a választmányhoz tette át. A közgyűléshez 30 tag aláírásával egy igen életrevaló indítvány érkezett be, a borbejelentések megtételének módozatairól, hogy a szőlőbirtokosok a regálebőrlől zaklatásaitól és saját részükre fentartott boruk horribilis megadóztatásától mentesíttessenek. A birtokosok legnagyobb része mindezekre figyelmen kívül hagyta a börtörvénynek azon szakaszát, mely előírja a termelő saját részére szánt bormennyiségének szeptember hó 15-éig való bejelentését. A fogyasztási adóből élve a törvényben előírt jogával, a bejelentést elmulasztó szőlőbirtokosoktól saját részükre fentartott bor után nem a kedvezményes adót szedte be, hanem a rendes fogyasztási adót. A közgyűlés úgy határozott, hogy borbejelentési nyomtatványokat bocsát ki és annak idején külön is figyelmezteti a birtokosokat a bejelentés idején való eszközöslésére. Több kisebb ügy elintézése után a közgyűlés déli 1/2 órakor véget ért.

Március 15. A szalocnai *Gvadányi-kör* március 15-ét fényesen megünnepelte. Este 6 órakor a városi nagyvendéglő nagy termében *Kropácsy* István igazgató-tanító a töle megszólt ékes szöveggel és szónoki hévvel méltatta a nap fontosságát. — *Juhász* Gyula főgimn. tanár — jövevű költő nagy hatást keltett saját szerzeményű ódájának elszavalásával s a nagy számban összegyűlt közönség lelkesedéssel hallgatta meg a „vén cigány” című melodramát, melyet *Prikaszky* Ede vár. tisztviselő ügyesen szavalt a szép csengő hangján a köri zenekar kísérete mellett. — *Czobori* Károly köri elnök s egyúttal karmester érdeme, hogy hosszú szünet után megint megszólalt a zenekar s alkalmi darabok eljátszásával lelkesítette és gyönyörködtette az ünneplő közönséget. Az ünnepély befejeztével a köri tagok s a megjelent hölgy vendégek társas vacsorához ültek s hagyományos szokás szerint a vacsora közben is elhangzott sok ünnepi beszéd. — Az ünnepi szónok ez idén dr. *Uzonyi* Kálmán városi főjegyző volt, a ki azonban beszédjével hatást nem tudott kelteni. Nem kelthet hatást a legjobb szónok sem, ha beszédjének tartalmát át nem éri s ő maga másként beszél s másként cselekszik. Miként kelthetett volna hatást *Uzonyi* Kálmán a szabadság, testvériség, egyenlőség fenkölt eszméjének magasztalásával, amidőn róla köztudomású, hogy választási elnökösödésével éppen ezen fenkölt eszmék ellen vétett. Miként kelthetett volna hatást beszédjével az a szónok, aki a sajtószabadság megszületésének emlék napját méltatja, de aki néhány hónappal ez előtt sehogy sem tudta elviselni, hogy valaki a Nyitrai Szemle hasábjain az igazsághoz híven merete leírni annak a köri alakuló közgyűlésnek lefolyását, mely oly sokáig tar-

totta izgatottságban a kedélyeket s aki a sajtó szabadság nyílt megsértésével közgyűlést hivatott össze s cum suis a legnagyobb terrortal igyekezett a cikk íróját kikutatni csak azért, hogy az illetőn a szabadság, testvériség, egyenlőség és főleg a sajtószabadság nevében kellő bosszút állhasson? — Ugyancsak a vacsora alatt *Hollósy* kir. járásbírósi tisztviselő nagy tetszés mellett elszavalt saját ünnepi ódáját, mely nagyban hozzájárult az ünneplő társaság hangulatának emeléséhez.

Galgóc város polgársága lelkes hazafias érzséssel vette ki részét a 48-as idők megünnepléséből. Az ünnepi beszédet *Kunov* Jenő állami polgári iskolai tanító tartotta. A galgóczi Dalárda Egylet szépen sikerült dalokkal gyönyörködtette a közönséget. A közreműködők fáradságát *Frideczky* Timót főbíró köszönte meg nagy hatást keltett beszédében. *Ronchetti* Rezső a város népszerű bírása a nap emlékére ígéretet tett, hogy a jövőben március 15-én meg fogja vendégelni a város 48-as honvédeit, akiknek javára az ünneplő közönség a jelen alkalommal 55 koronát adott össze.

Halálozás. *Kalinay* Gyuláné született *Hölszky* Gizella hosszú kínos betegség után életének 31. évében Teschenben meghalt. Tetemét Rózsahegyre szállították és ott nagy részvét mellett örök nyugalomra helyezték. Az elhunytban *Kalinay* Gyula zsolnai aljárásbíró hitvesét gyászolja.

Keresztény szociális zászlóbotás érsekujvárott. Az érsekujvári keresztény szociális érzelmi munkások, iparosok és kisgazdák mult vasárnap, folyó hó 17-én nagyarányú népgyűlést tartottak, melyen megalakították a keresztény szociális egyesületet. Az új egyesületre érsekujvárott, ahol a polgárság zöme lelkesen sorakozik a keresztény eszmék zászlaja köré, szép jövő vár.

Jóteköny célú estély. A nagytopolesányi áll. polg. fiu- és leányiskola tantestülete az intézet növendékeivel 1912. évi március hó 24-én este 7 órakor az intézet tornatermében jóteköny célú estélyt rendez. Műsor. 1. Riadó. *Irta* Révfy G. Eneklé a polg. isk. vegyeskara. 2. A Kis Savoyard. *Irta* ifj. Ábrányi E. Szavalja: *Klobusitzky* Lujza IV. o. tan. 3. Galop. *Irta* Sauer E. Zongorán előadják: *Glasel* Ida, *Hilavoth* I. III. o. t. 4. Tulipán dalok. *Lengyel* M.-től. Eneklék: *Adda* Margit, *Streicher* István III. o. t. és *Schlüssler* Hedvig, *Berger* Aurél IV. o. t. Cimbalmon kíséri: *Halaktovics* Ilona III. o. t. 5. A hajmüvész. Tréfás jelenet. *Irta* Csajági B. Előadják: *Hanusz* Gyula (rendőrkapitány), *Lippensky* András (rendőr), *Kecskeméthy* Gyula (esavargó) IV. o. t. 6. A tavasz érkezése. Daljáték táncszal. *Irták* Várady A. és *Erney* J. Szereplők: *Tavasz*: *Golesinyi* Gizella IV. o. tan. *Feeskék*: *Dvorzasek* Mária, *Kohn* Erna, *Skopecz* Aranka I. o. t., *Glasel* Aranka III. o. t. *Hóvirág*: *Rausch* Ilona I. o. t. *Ibolya*: *Halaktovics* Ilona III. o. t. *Nefejeles*: *Hilavoth* Ilona III. o. t. *Liliom*: *Glasel* Aranka III. o. t. *Orgonavirág*: *Adda* Bella IV. o. t. *Kökörös*: *Skoluda* Karola II. o. t. *Rózsa*: *Szlamka* Piroška II. o. t.

A nyitrai ipartestület közgyűlése. Március hó 17-én, vasárnap délután 2 órakor tartotta évi rendes közgyűlését Nyitra város ipartestülete, *Gyürky* Ferenc, városi főjegyző, iparhatósági biztos elnöke mellett. A tagok gyér számban jelentek meg, a mintegy 400 tagból álló hatalmas testület csak 25–30 taggal volt képviselve a gyűlésen. *Gyürky* üdvözli a megjelent tagokat, majd átadja a szót *Massányi* József ipartestületi jegyzőnek, hogy olvassa fel az elnökség jelentését a testület mult évi működéséről. A jelentés beszámol a mult év nevezetesebb mozzanatairól, különösen a mult év őszén a nyitrai lévai vasút ügyében tartott értekezletről, melyen a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara is több tagú küldöttséggel képviseltette magát. — Az ipartestülethez a mult évben 378 ügydarab érkezett, a békéltető bizottság elé 27, 201 tanonerszerződés köttetett, 104 bejelentés, 408 kijelentés; a segédek száma volt az év végén 465. A jelentés felolvasása után áttért a testület pénztári és vagyoni számadásainak ismertetésére. Az egyesület vagyona a mult év végén volt 13,259 korona 63 fillér. A költségvetés megállapítása után az előjárásnak a szokásos felmentvényt megadták. Az elnök, előjárás választása egyhangulag történt. Elnök lett *Unzeitik* József, előjárásági tagok: *Blaskó*

József, *Csernyák* József, *Durdy* József, *Felix* Ferenc, *Felix* Rezső, *Haesko* János, *Harmat* Endre, *Juhari* Károly, *Kollenaty* Ödön, *Kostyal* János, *Morton* József, *Mihalicska* János, *Morvay* Kálmán, *Novotny* Vilmos, *Pauer* János, *Raeskovic* Pál, *Rasovszky* Béla, *Szabó* József, ifj. *Szteszkál* Lukács, *Tauszig* Ignác, *Zelinka* Emil, *Mandák* Mihály; számvizsgálók: *Békei* Fülöp, *Gabmayer* Miklós és *Schiek* Gyula. — *Szabó* József szót emelt *Tóth* Lajos polgármester azon átirata ellen, mely szerint a jövőben a városháza nagy termét nem engedi át a testületnek gyűlések tartására. *Gyürky* Ferenc elnök megnyugtató felvilágosítást adott a polgármester szándékáról. A nagyterem csupán diszközgyűlések tartására lesz átengedve, a rendes évi közgyűlések tartására a testületeknek és egyesületeknek a városházán építendő új tanácskozási terem fog szolgálni. — *Tepliczky* Lajos testületi hivatal-szolgának kérvénye fizetésének felemelése iránt *Blaskó* József és *Juhari* Károly felszólalása után *Sáffár* József, *Tauszig* Ignác, *Juhari* Károly, *Sáffár* Antal, *Blaskó* József, *Gabmayer* Miklós, *Széchenyi* Sándor és *Hromi* Antal tagokból álló fizetésrendezési bizottsághoz utaltatott.

Zsolnai Lisztünnepély. Vasárnap délután sikerült Lisztünnepélyt rendezett Zsolna város közönsége a zsolnai Hungária szálló nagytermében. Az ünnepély műsora zongoraszámból, énekből, felolvasásból állott s a megjelent előkelő közönség nagy tetszésével találkozott. A közönség soraiban volt a treneséni főispán, *Albrecht* pozsonyi főigazgató, *Bozzay* zsolnai, *Simonides* treneséni középiskolai igazgatók, sokan a zsolnai treneséni társadalom köréből. Az ünnepély sikere *Bozzay* Zoltán zsolnai főreálisk. igazgató fáradozásának érdeme. A jövedelem a Liszt-szobor s a zsolnai reálisokai zenealap közt osztatik meg.

Egy kártyázás utójátéka. A mult év nyarán történt, hogy *Lóry* Jenő nyitrai kéményseprő mester, *Kubányi* István droguista egy V. P. nyitrai hivatalnokkal makaóztak az egyik helybeli kávéházban. A szerencse *Kubányi*nak kedvezett és elnyerte partnerei pénzét. Másnap *Lóry* Jenő levelet írt *Kubányi*nak, melyben veszteségét, 280 koronát visszakéri, azon megjegyzés kíséretében, hogy mint hamiskártyást ártalmatlanná fogja tenni a beszerzett adatok és bizonyítékok alapján. *Kubányi* nem sietett a nyert összeget átküldeni *Lóry*nak, miért is egy újabb levelet menesztett hozzá, hasonló tartalommal. *Kubányi* a leveleket dr. *Halasi* Lipót ügyvédhez vitte és zsarolás miatt beperelte *Lóry*t. A nyitrai kir. törvényszék szombaton foglalkozott ez ügyvel dr. *Ehrenfeld* Gyula kir. törvsz. bíró elnöke alatt. Ügyész: *Renger* Ernő, védő: dr. *Egressy* Sándor ügyvéd volt. *Lóry* elmondta, hogy többektől hallott már *Kubányi* hamis játékaról és csak azért ült le vele makaózni, mert kézzelfogható bizonyítékokat akart szerezni ellene. A leveleket azért írta, hogy *Kubányi* neki is elküldje az elnyert pénzt, mint azt általában már másokkal is megtette. Játék közben csak azért nem leplezte le, mert nem akart botrányt okozni. Az ügyész a tárgyalás során nem találta beigazoltnak *Lóry* állításait, hogy *Kubányi* hamisan játszott, kijelentette, hogy a levélírás jogtalan volt, azért kívánja a beidézett tanúk kihallgatásának mellőzését. A törvényszék *Lóry* Jenőt zsarolás kísérletének vétségében bűnösnek találta és 50 korona pénzbírságra ítélte.

Népmissió. *Morvamoszporodón*, a megyés püspök úr önméltóságának áldozatkészségéből újonnan épült templomban, március hó 9–18. népmissiót tartott három jézustársasági atya: *Lerch* Károly, *Pokorny* Károly és *Seltner* Vencel. Nemesak a helybeli, de a vidéki nép is példás buzgósággal vett részt az ajtatosságokban. A bűnbánat szentségéhez mintegy 1800-an járultak, az áldozók száma még egyszer annyi volt, amennyiben sokan többször járultak az Ur asztalához. A népmissió a legjobb alkalom megismertetni a hívő néppel a gyakori szent áldozást.

Beszüntetett eljárás az önbe-törő ellen. A biztosítási csalással gyanúsított *Finkelstein* nagytopolesányi zálogház-tulajdonos ellen a nyitrai kir. ügyészség az eljárást beszüntette.

Tanácsülés. A Nyitrai Gazdasági Egyesület tanácsa Mezey Gyula kir. tanácsos elnöke alatt folyó hó 8-án ülést tartott. Az ülés tárgyalta Rudnay Alajos bajmóci prépost birtokának az egyesület által üszőlegelő és gazdasági ismétlő tanfolyamok szervezése céljából a gazdasági egyesület által tervbe vett bérbevételét és felhatalmazta az elnököt, hogy Rudnay prépostnak bérleti ajánlatot tegyen. Felkérte Gajditsy Jenő m. kir. gazdasági felügyelőt, Czobor Béla tanácsost, Filatz Lajos vál. tagot és megbízta a titkárt, hogy a birtokot tüzetesen nézzék meg és készítsenek a helyszínén egy üzem tervet, amelynek alapján a földművelésügyi miniszteriumhoz a vállalat segélyezése végett felterjesztést lehessen intézni.

Az Élet március 24. száma a következő magas szintjén álló tartalommal jelent meg: Az örök japán. — Reménydús március. Lendvai István. — Kutatások az örök jég honában. Dus Ferenc. — Dupla Farkas. Boér Margit. — Roppant nagy szerelem. (Regény.) Kanizsai Ferenc. — Hegedűs László művészi hagyatéka. O. D. — Súlyos percek. Legioner. — Gondolatok. Maeterlinck. — Barcasági képek. Anka János. — Panu. (Regény.) Aho—Kara. — Az olasz királyi család. — Névelő meg az akadémia. Rádium. — Új Szinpad. Radványi K. — Pillanatképek. — Mozgóképek. — Szerkesztői üzenetek.

Nemzetközi sakkverseny Pöstyénben. A Pöstyénben tartandó nemzetközi sakkversenyre Forjác, akit indiszpozíciója a san-sebastiani versenyről visszalépésre készítette, magával hozta Rubinstein és Marschall jelentkezését, azonkívül bejelentették a versenyen való részvételüket Flamberger és Du Chotimírsky valamint Freymann. Jelenleg már húszra rúg a jelentkezők száma és miután a legelső mesterek képviselve vannak, a verseny igen szépnek ígérkezik.

Népelőadások Vittenczen. A vittenci kath. körben már huzamosabb idő óta vasárnapokon délután lelkes népnevelő előadások folynak, melyek úgy az elméleti mint a gyakorlati ismeretek minden ágát felölelik s szavatokkal, monológokkal, tréfás jelenetekkel vannak összekötve. Ezen szociális tevékenység kezdeményezése s vezetése mint mindenütt fölülte időszerű sőt mondhatni szükséges, mert Vittenczen már egyesek az ú. n. „világlátott” emberek lelkében a szociáldemokratizmus eszméi kezdtek felburjánozni. Az igen látogatott előadásoknak máris észlelhető az eredményük. Mint mindenütt, úgy itt is a tapasztalat azt mondja, hogy az intelligencia sokat tehet a közjóért, ha akar; továbbá a jelen időkben az ébredező proletártömegektől csak akkor fog becsülésben részesülni, ha nemcsak lenézni, de dolgozni is kíván pusztán emberbaráti szeretetből. Eddig előadásokat a következők tartottak: Tagányi Alajos szentszéki ülnök, plebános, dr. Nemlaha Géza urad. körorvos, Sindel Pál főtanító, Hörmann István, Matulák Vilmos, Istók Timót tanítók, Hodlicza József földműves gazda, valamint az egésznek megindítója: Bokor Ernő káplán.

Mozgalom körorvosért. Morvamogyoródi község képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy mozgalmat indít az iránt, hogy Morvamogyoródon a körorvosi állás betölttesék. F. hó 3-án egy nagyobb küldöttség tisztelt Szalavszky Gyula főispánnal és Baross alispánnal, a kik a küldöttségnek kilitásba helyezték a kérelemnek kedvező és minél előbbi elintézését.

Titokzatos látogató. Szombatól vasárnapra virradó éjjel 12 és 1 óra között ismeretlen tettes betörést kísérelt meg Vrba Mihály püspöki uradalmi vadász zabori zárdai lakásán. Vrba Mihály — ki jelenleg a nyitrai honvéd gyalogezrednél fegyvergyakorlatot végez — a napokban egy üszőt és egy tehenet adott el, melyek árát 200 és egynéhány koronát, nevének adta át. Ezen pénzre fájhatott valakinek a foga és a vadász távollétét igyekezett gonosz tervének kivitelére felhasználni. Az éj sötét leple alatt a zárdá emeleti folyosójára lopódzott és annak egyik zugában várakozott, míg a vendéglős is nyugalmra tér. Midőn a házban minden lecsendesedett, a vadász lakosztályának egyik ajtaja mellől a téglát egy balta segélyével kiszedte jókora darabon. De mivel sötétben „dolgozott,” fejszéje olykor-olykor az ajtó rúdjába csapódott. A

szokatlan zajra felébredt a vadász neje, ki rögtön tisztában volt a helyzettel. Revolvert vett elő és azt az ajtó irányában több ízben elsütötte, hogy a betörőt elzavarja, a mi sikerült is, mert a lövöldözésre és a segélykiáltásokra figyelmessé tett vendéglős már egy árva lelket sem talált a házban. Hogy ki volt a titokzatos látogató, nem sikerült megtudni. Vrba Mihály állítása szerint valamelyik környékbeli faluból való ember lehetett, a ki tudomással bírhatott a vásárról, valamint arról, hogy a vadásznő csak egyedül tartózkodik odahaza, akivel könnyen elbánnhatott volna, ha sikerül neki az ajtó melletti téglák kiszédése által nyert nyíláson a helyiségbe hatolni.

Tragédia a kifőzőben. Bálent Dániel tencseni illetőségű ev. lelkész elmezavarában rálőtt egy wieni kifőzőben a helyiség szakácsnéjára, a kit megsebesített. Azután maga felé fordította a fegyvert és könnyebb sebet ejtett magán. A szerencsétlen embert őrizet alá vették s egy wieni szanatóriumban helyezték el. Az incidens oka ismeretlen. A lelkész legutóbb Szűlyón lelkészkedett, a hol esendes embernek ismerték.

Gyáralapítás. Hőlakon „Magyar Csipkegyár r.-t.” még ez év folyamán szándékozik csipkegyárat létesíteni. A község és a részvénytársaság között e célból létrejött megállapodás már a folyó hó 19-én tartott vármegyei közgyűlésen is tárgyalatott.

Munkássors. A nyitrai vasúti állomás építkezés földmunkálatainál alkalmazott munkások egyikét szombaton délután súlyos baleset érte. Amint egy teherrel megrakott szekér mellett haladt, véletlenül eleszűszott és lába a szekér kerekére alá került. A szerencsétlen súlyos sérülésével beszállították a kórházba.

Az irodai munka törvényes munkaszünete. Érdekes elvi jelentőségű döntést hozott a belügyminiszter a kereskedelmi miniszterrel egyetemben 11881/911 B. M. szám alatt Ebben a rendeletben kitanítja a miniszter egy vidéki város tanácsát arra, hogy az ipari munkával kapcsolatos irodamunka amely tehát a gyár- és kereskedelmi irodákban teljesen azonos elbírálás alá esik, mint maga az illető szakbeli ipari vagy kereskedelmi tevékenység. Tehát az oly üzemekben és üzletekben, amelyekre nézve törvényes és rendelteti kivételek állanak fenn a törvényes munkaszünet alól, az irodai munka is végezhető ugyanazon óráig, mint az ipari munka kereskedelmi tevékenység, azontúl azonban nem. Ennek értelmében nem lehet többé kétséges az, hogy mikor a gyár üzeme szünetelni kötelek, vagy mikor az üzlet törvény értelmében zárva tartandó, az irodai munka sem végezhető alkalmazottak segítségével.

Pályázat külföldi tanulmányutrá szánt iparos ösztöndíjra. A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter megbízásából a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara a pesti magyar kereskedelmi bank által alapított és külföldi tanulmányutrá szánt egy 1350.—korona ösztöndíjra pályázatot hirdet, melyre valamely felső ipariskolát jó sikereivel végzett iparosok tarthatnak igényt. A pályázati kérvények a kereskedelmiügyi m. kir. miniszterhez címezve legkésőbb folyó évi április hó 15-dikéig terjesztendők be a kamarához, hol a pályázati feltételeket az érdeklődők meg kaphatják.

Az első teendő a gyümölcsösben, mint a szolnok-dobokamegyei gazdasági egyesület vitaülése megállapította, nem a talaj előkészítése hanem a — kerítés. Modern gyümölcsös kerítés nélkül el sem képzelhető. Ez a kerítés nem lehet deszka, palánk; hanem annak drótból kell lenni, hogy az élőzsdí ki ne telehessen. Szerencsére van egy kiváló hazai cég a Kolerich Pál és fiai (Budapest, Ferenc József-rakpart), mely Delta néven versenyt kívül álló kerítkezési anyagot hoz forgalomba. Olesó, tartós és szilárd. A cég bárkinek készséggel küld árjegyzéket.

A helybeli Krausz Vilmos és Tsa cég értesíti a t. közönséget, hogy férfi, női és gyermekekönfektio, valamint divattáru újdonságok a tavaszi idényre már dús választékban raktáron vannak. Egyben felhívja a t. közönség figyelmét valódi smyrna és perzsaszőnyeg raktárára, melyeket 40% olesóbban mint bármely cég eladásba boesát, tehát minden vevő saját érdekében eszelekszik, ha szükségletét a fentnevezett jóhírnevű cégnél fedezi. 57. 2-2.

Közgazdaság.

Borkivitelünk emelkedése. Az áruforgalmi statisztika igen örvevndetes adatokat közöl külföldi borkivitelünk mértékének javulásáról. A múlt évben Magyarországból hordóban kivitt must és bor mennyisége 1,396,697 métermázsa, ellenben a behozatal csak 215,979 métermázsa volt. Az előző 1910 évi eredménnyel összehasonlítva, a múlt évben 294,314 métermázssal többet vittünk ki és 136,729 métermázssal kevesebbet hoztunk be, külföldi forgalmunk mérlege tehát 431,043 métermázssal javult. Általában borkivitelünk az 1904-ik év óta, mikor az olasz boroknak szerződésileg engedélyezett kedvezményes borkivitel megszűnt, fokozatos emelkedést mutat s az 1904 évi 780,916 q-ról évenként 30,000-60,000 q-val növekedvén, az 1908-ik évben 978,729 q-ra emelkedett. Az 1909 évben már 1,219,128 q., 1910-ben 1,102,383 q., 1911-ben pedig 1,396,697 q. bort és mustot vittünk ki. Az 1889 év óta, vagyis 23 év óta még sohasem volt olyan nagy kivitelünk, mint a múlt évben. Ezek az adatok azt bizonyítják, hogy a külföld bizalma egyre fokozódik a magyar borok iránt.

Irodalom.

Az Országos Katholikus Szövetség a katolikus egyetem kérdését illetőleg összegyűjtötte és kiadta Mihályi Akos dr. egyetemi tanárnak erre vonatkozó cikkeiét és előadásait. Ez utóbbiak közt szerepelnek a nagygyűlések nyilvános ülésén és közmívelődési szakosztályában mondott beszédek s előterjesztett javaslatok. E gyűjtemény kellően világítja meg e kérdésnek fontosságát és jogosultságát hazánkban. A könyv kapható az Országos Katholikus Szövetségnél (IV. Ferenciek-tere 7. III. lépcső I. emelet 8.) s a Szent István Társulat könyvkereskedésében (IV. Kecskeméti u. 2. szám.) 1 koronáért.

Meghívó.

A „Holicsi Önségélyző Egylet” folyó évi március hó 31-én délután 4 órakor Holicson saját helyiségeiben

rendes évi közgyűlést

tart, melyhez a szövetséget tagjait tisztelettel meghívja

az Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés az 1911. üzleti évről, a zárszámadások és mérleg előterjesztése és megvizsgálása. Az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése.
  2. A tiszta nyereség felosztása.
  3. A választmány kilépő 4 tagjának választása. (65 1-1)
- Holicson, 1912. március 20-án.

Meghívó

a lobonyai keresztény fogyasztási és hitelszövetkezet 1912 évi március hó 31-én d. u. 3 órakor Lobonyán megtartandó

rendes évi közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. Az 1911. évi december hó 31-én zárt mérlegszámla u. i. a nyereség- és veszteségszámla megállapítása. Az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak a szokásos felmentvény megadása.
  2. Tiszta nyereség felosztása, esetleg a zárszámadások útján megállapított veszteség mikénti fedezése.
  3. Az igazgatósági tagok választása.
  4. Indítványok.
- Lobony, 1912. március 18-án.

A főtisztelendő papság szives figyelmébe!

Áldozási emléképek, bérnialási szentképek, bérmacédulák és anyakönyvek kaphatók: Huszár István könyvkereskedőnél, Nyitra.

Mintákat kívánatra szivesen küld.

62. 1-4.

Friss töltésű ásványvizeim megérkeztek!!

Allandó raktáron tartom a következő bor- és gyógyvizeket:

- Bilini, Bikszádi, Csiri, Emsi, Gleichbergi, Gieshübli, Guber, Mali, Karlsbadi vizeket.**
- Ferenc József, Hunyadi János és Igmándi keserűvizeket.**
- Levico, Marienbadi, Málnás, Margit, Paradi arzén- és savanyúvizet.**
- Preblau, Rohitsi, Roncegno, Salvator, Seltersi és Szántói vizeket.**

Forrás termékekből a Darkauai jódsót és a Mattoni-féle Moorsót.

Áraim a lehető legjutányosabbak! (61 2-3)

Az olyan gyógyvizeket, melyek ritkán lesznek használva s így raktáron nem tarthatók, készséggel meghozatom. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek.

Széchenyi Sándor, kereskedő Nyitrán.

TELEFON SZÁM 66.

Felhívom a n. é. közönség szives figyelmét vas-, festék-, olaj-árú, faszén-, gázcső- és mindennemű építési anyagok nagyban és kis mennyiségben való eladására. Chamott-tégla és chamott-liszt, gyárak és szeszföldék számára jutányos áron.

„Asbest-tetőpala“ egyedüli árusítója Nyitrán.

Répvillák, trágyavillák, vakarók, ekevas-árú, rúdvas tengelyek, ökörpatkók, mindenféle vasárú, vasalások, fedőlemez, kátrány, cement, gipsz, izolér lemez, szárító fali asfalt, stukatornád, angol kocsi-lakk, Weihrauch-féle padló-lakk, faszén, olaj, por- és kocsifestékek különféle színekben, cilind- és gépolaj, vaselin, patkózsír, carbolinium és egyéb hazicikket nagymennyiségben raktáron tartok.

Vidéki rendelések gyorsan s pontosan eszközöltetnek!

Linkenberg József vaskereskedése és építőanyag nagy raktára Nyitra.

52. 3-13.

TELEFON SZÁM 66.

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papirkereskedésében, — ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

HOFFMANN KÁROLY MŰKERTÉSZ, NYITRAZOBOR

Gosztonyi (azelőtt Szuljovszky) féle villa.

Elvállal mindenféle kerti munkát, díszkertek tervezését és átalakítását; mindenféle dísznövényeket mint pálmákat, müzsákat stb. magas törzsű fajrózsákat nagy mennyiségben és a legszebb választékban, valamint mindenféle konyhazöldséget, u. m. korai retket, spenótát és champiónokat jutányos áron szállít.

59. 2-6

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 29. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek megfelelően s higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrásztermét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkákat, ugymint: loknikat, frizeteket, frufрукat, hajbetéteket, egész és félparókákat, hajfonatokat, női fésülést, haj és szakálfestést, tyukszemvágást jutányos áron.

Vesz vágott és kifésült haját.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Vidéki megrendeléseket pontosan a be- küldött hajminta szerint lelkiismeretesen, : : : tesen, utánvétellel eszközöl. : : :

Hajfestékek nagy választékban minden színben. — Divatos hajmunkák készítése és raktára.

Kész hajfonatok 8 kor., turbán loknik, fűrtchignon 6 koronától feljebb minden létező színben kaphatók. 1 drb. lokniké- szítése saját hajból 50 fillér. 142. 28-52.

Ugyanott egy fiú tanoncnak felvétetik.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Eladó ház!

Nyitrán Tóth Vilmos-
utcában 30-ik számú
ház eladó. :: Bővebb
felvilágosítás ugyan-
ott a tulajdonosnál.

(29. 8-8)

ÉRTESÍTÉS!

Van szentesem a n. é. közönség szives
tudomására hozni, hogy

Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 15.
alatt, a volt Fekete Istvánné házban

gépekkel berendezett asztalos-műhelyt

nyitottam. — Jelen alkalomnál szük-
ségesnek tartom felhozni, hogy a
kontinensen szerzett tapasztalataim
alapján a legmesszebbmenő igények-
nek is képes vagyok megfelelni és
ugy gyors határidőben, mint a munka
preciz kivételére nézve t. megrendelői-
met biztosítani tudom. — B. figyel-
mébe ajánlom a n. é. közönségnek
raktáromon lévő ablak és
ajtó készletemet, úgyszintén
konyha-berendezéseket és
szobabutorokat, melyeket meg-
rendelésre is gyors határidőn belül
szállíthatok, különösen pedig felhi-
vom szives figyelmét az
ablakléghuzat szigetelésre.

Szives pártfogást kérve,
maradok teljes tisztelettel

Kollenaty Ödön,
műbutor és épület
asztalos.

46. 5-6.

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai
gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi
urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat,
cimadákat, biretumokat,
mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és
a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és
a lehető leggyorsabban eszközöl.

15. 10-52.

Alsó-Zoboron,

„Tulipán“-kert mellett két épület
hozzátartozó földdel eladó.
Bővebb felvilágosítás Káptalan-u. 9.

53. 3-3.

Több kiállítási eredménnyel kitüntetve!

JUHARI KÁROLY

TEPLOMFESTŐ ÉS OLTÁRÉPÍTŐ
NYITRA, ERZSÉBET-ÚT II

Ajánlja magát a Főt. Clérus b.
figyelmébe mindennemű templom
díszítési és felszerelési munká-
latokra. Ugyanott a legfinomabb
kivitelű fából faragott és öntvény
szobrok kaphatók.

1911. évben végzett munkák:

Alistál, templom festése és új szó-
szék

Veszprém, szt. Ferenc-r. templom
teljes ujitása

Privigye, plelánia templom festése

Vágmedence templom új festése

Nagyudvar " " "

Frivaldnás " " "

Nyitra, szt. Vince-zárdai templom
teljes ujitása

Kistapolcsány, temp. teljes ujitása.

További szives pártfogásért
alázattal esedez:

17. 8-12. **Juhari Károly.**

A legjutányosabb áruk!

Mégbízható munkaterők!

Kiváló anyagok!

Magyar kir. orsz. köz-
ponti minta pince aszú,
szamorodni, csemege és
asztali borok; továbbá
kitünő minőségű palack
borok nálam kaphatók.

Tokaji aszú	K. 5.-
Tokaji "	" 4.-
Tokaji "	" 3.20
Tokaji szamorodni (édes)	" 3.40
Tokaji " (nem édes)	" 2.-
Neszmélyi bor fehér	K. 1.30
Ermelléki "	" 1.30
Muskotályi "	" 2.-
Leányka "	" 2.-
Szekezárdi vörös	" 1.50
Villányi "	" 1.50

Zobori palack-borok:

1 liter zobori asztali	K. —.90
1 " zobori gyöngye	" 1.20
1 " zobori rizling	" 1.30
1 " burgundi vörös	" 1.40

Üres literes palackot 10 fill. visszaveszek.

Pécs Ede
kereskedő és szőlőbirtokos
Nyitrán.

83. 47-52.

JANKELA JÓZSEF

:: épület- és ::
díszmű-bádogos

Készít és raktáron tart
konyhaberendezéseket,
zománczott kék edé-
nyeket, fürdőkádakat,
angol szobaclosetteket,
szabadalmazott John-
féle kéménytoldókat és
mosógépeket, stb. stb.
Elvállal házbefedéseket
házi villanycsengők fel-
szerelését, villámhárí-
tókat, vízvezetékek fel-
szerelését és javítását,
fekvő- és lógócsatorná-
kat stb. stb. pontosan
és mérsékelt áron. ::::

Nyitra, Hid-u. 14.

(41. 6-52)

Kitüntetve az Orsz. Iparegyesület nagy ezüst érdmével és dicsérfő oklevelével 1903.

SULGÁN ANDRÁS

DIVATCIPÉSZ ÉS
BÖRKERESKEDŐ

00000 NYITRÁN, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 7. SZÁM. 00000

Telefon szám: 144.

158. 23-0.

Telefon szám: 144.

A nagyérdemű közönség figyelmét bátor vagyok felhívni az üzle-
temben kiállított saját készítésű, elsőrendű cipő gyártmányaimra.
Dacára a most mindenütt uralkodó drágaságnak, nagyban végzett
bevásárlásaim folytán abban a helyzetben vagyok, hogy elsőrendű

férfi divat cipőket 14 kor.-tól 18 koronáig
női divat cipőket 12 kor.-tól 18 koronáig

szállíthatok. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel **Sulgán András** divatcipész, bórkereskedő.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.